

Till
Kulturnämnden
2015-04-07
Nr 5**Kulturförvaltningen****Underlag för budget 2016 med
inriktning 2017 och 2018****Förvaltningens förslag till beslut**

Kulturnämnden beslutar följande

1. att godkänna förvaltningens underlag till budget för år 2016 och beräkningar för åren 2017 och 2018 samt överlämna ärendet till kommunstyrelsen.
2. att kulturnämnden godkänner förslaget till taxor och avgifter för upplåtelse av Kungsträdgården från och med 2016-01-01 och hemställer hos kommunfullmäktige att godkänna förslaget
3. att kulturnämnden godkänner förslaget till regler och avgifter för Kulturskolans verksamhet från och med 2016-01-01 och hemställer hos kommunfullmäktige att godkänna förslaget

Berit Svedberg	Magnus Boström
Kulturdirektör	Administrativ chef

Ärendet

Verksamhetsberättelsen för kulturförvaltningen med bokslut för 2014 och verksamhetsplanen 2015 utgör bakgrundsbeskrivning till det underlag för budget för 2016 - 2018, som ska lämnas till kommunstyrelsen inför den centrala budgetberedningen. Utgångspunkten för budgetunderlaget är kommunfullmäktiges budget för år 2015 med inriktning för åren 2016 - 2017.

Ärendet har handlagts av administrativa staben i samarbete med verksamhetsavdelningarna samt kommunikations- och kulturstrategiska staberna. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen den 30 mars 2015.

Kulturförvaltningen

Innehållsförteckning

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	3
1.1 Ett Stockholm som håller samman.....	3
1.2 Ett klimatsmart Stockholm.....	4
1.3 Ett ekonomiskt hållbart Stockholm.....	5
1.4 Ett demokratiskt hållbart Stockholm.....	5
2 Nämndens verksamhetsområde	8
3 Sammanfattande ekonomisk analys.....	14
3.1 Drift.....	14
3.2 Investeringar.....	17
3.3 Betydande projekt som inte är investeringar.....	19
4 Övriga redovisningar	22
5 Lokalförsörjningsplan.....	22
5.1 Inledning	22
5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler	23
5.3 Kapacitetsbeskrivning.....	23
5.4 Förändringar i lokalbeståndet.....	23
5.5 Kostnadsutveckling.....	24
5.6 Effektiviseringsmöjligheter.....	24
5.7 Övrigt	24

Bilagor

Bilaga 1: KunKuf

Bilaga 2: SPIS

Bilaga 3: Förslag till taxor och avgifter gällande upplåtelse av Kungsträdgården

Bilaga 4: Förslag till regler och avgifter för Kulturskolans verksamhet

Bilaga 5: Uttalanden från Lärarförbundet, SACO samt Vision

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Kulturförvaltningens uppdrag är att möjliggöra att alla i Stockholm tar del av ett kulturliv som är angeläget och av hög kvalitet. Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Barn och ungas rätt till eget skapande och möjligheter att delta i kultur är extra viktigt. Allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla skapandets förmågor ska främjas.

Kulturnämnden ska skapa goda förutsättningar för både stadens egna institutioner och det fria kulturlivet att erbjuda kulturupplevelser av hög kvalitet till alla i Stockholm. Kulturnämnden ska följa och främja utvecklingen av kulturlivet och ansvara för kultur- och utvecklingsstödet till kulturell verksamhet samt bidra till lokalförvaltande organisationer och folkbildningen.

Ambitionen är att kulturen ska växa i takt med att staden växer. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade och stödja samhällets utveckling. Samtidigt ska stadens kulturhistoriska värden bevaras, levandegöras och förmedlas så att Stockholm och dess människor äger ett levande kulturarv som används och utvecklas.

Efterfrågan på kultur i samhället växer. Detta syns i förvaltningens möten med stadens aktörer från stadsbyggnad, utbildning och besöksnäring såväl som näringsliv. Staden växer årligen med ca 16 000 invånare och för 2015 är kostnaden för Kulturförvaltningens verksamheter 1 060 kr per stockholmare. Expansionen ökar kulturens och konstens möjligheter att utvecklas och nå allt fler men gör också den framtida ekonomiska utblicken utmanande. Särskilt om utbyggnaden av nya områden omfattar nya etableringar av kulturverksamhet.

En stad vars medborgare präglas av ökad mångfald kräver ett kulturliv som i ökande grad speglar medborgarnas olika åldrar, ursprung, mobilitet, ekonomi, geografisk spridning och konstnärliga preferenser. Om enskilda grupper inte erbjuds ett angeläget och kvalitativt utbud skapas en upplevelse av utanförskap.

1.1 Ett Stockholm som håller samman

Kulturförvaltningen prioriterar barn och unga och befolkningen i ytterstaden och även funktionsnedsatta är en prioriterad målgrupp. Alla barn och ungdomar ska, oavsett förutsättningar, ges möjlighet att uppleva och själva utöva olika former av kultur. Utgångspunkten för kulturförvaltningens verksamheter är planen Kultur i ögonhöjd i arbetet för, med och av barn och ungdomar.

Kulturstrategiska staben arbetar med verktyg för kartläggning och analys av lokalt kultur- och föreningsliv. Dessa verktyg kan i större utsträckning användas i stadens planering för att hitta helhetslösningar där kulturen tar en större roll.

Nyttjandet av Kulanpremien vars syfte är att barn och unga ska få ta del av kvalitativ scenkonst uppgår till 123 000 barn. Det motsvarar 77 % av målgrupperna i förskola och skola. Prognosen visar på en ökning med 27 000 barn fram till 2018 vilket minskar det ekonomiska utrymmet till 69 % av dagens premie. Kulturstöd för unga är en stödform för ungas egna projektidéer. Formen är ett stipendium på max 10 000 kr. Stödet har en stark potential då det når väl ut till unga i ytterstaden. Det är en stor efterfrågan på stödet.

Genom riktade insatser för läsning, lärande och reflektion ska *Stockholms stadsbibliotek* bidra till stockholmarnas möjlighet att nå sin fulla potential i ett växande Stockholm som riskerar

att präglas av klyftor. I olika delar av staden, under olika delar av livet, har människor olika behov vilket ligger till grund för Stockholms stadsbiblioteks resurser och hur de prioriteras. Biblioteken är öppna institutioner som gynnar demokrati och gemenskap.

Stadens bibliotek ska ligga där stockholmarna finns och vara öppna när de har tid att besöka dem. I takt med att stockholmarna ökar i antal och i takt med att vi behöver nå fler behövs ökat öppethållande och nya mötesplatser med stockholmarna. Stockholms stadsbibliotek prioriterar satsningar på läsning för barn och unga. Genom att fortsätta och långsiktigt etablera pågående satsning på barn i åldern 0-2, förskolebarn samt ungas fritid kompletterar Stockholms stadsbibliotek arbetet som sker inom Stockholms grund- och gymnasieskolor. Det digitala biblioteket fortsätter att utvecklas. 2015 påbörjas arbetet med en webbplats anpassad för barn och deras sätt att använda sig av digitala gränssnitt.

Kulturförvaltningens framtidsutmaningar kan sammanfattas i att verksamheterna i högre grad förväntas möta medborgarnas efterfrågan av ett brett, angeläget och kvalitativt kulturutbud på både befintliga och nya platser. När staden växer snabbt och medborgarna önskar ett individualiserat utbud på många platser och i många kanaler ställs höga krav på brett utbud, moderna och tillgängliga lokaler med hög tillgänglighet samt trygga mötesplatser. En särskild förväntan finns att kulturen i högre grad ska använda dess möjligheter att minska klyftor i socioekonomiskt belastade områden.

Strategiskt viktiga utmaningar de kommande fem åren är:

- Mångfaldsutmaningen - Hur kan förvaltningen ytterligare möta en ökad mångfald av kulturella uttryck, kulturverksamheter och medborgare?
- Tillväxtutmaningen - Hur ska kulturlivet finansieras och mer aktivt delta i den stadsutveckling som sker?
- Lokalutmaningen - Hur ska förvaltningens verksamheter möta hyresökningar, behovet av moderna lokaler samt ökad tillgänglighet i ett 24/7-samhälle.
- Kompetensutmaningen – Hur ska förvaltningen utveckla och förnya kompetenserna i en omvärld med stora förändringar rörande verksamhetsutveckling, digitalisering, säkerhet och ett ökande behov av tillförlitliga IT-system för drift och utveckling.

1.2 Ett klimatsmart Stockholm

Kulturförvaltningens miljöorganisation arbetar vidare enligt Kulturnämndens miljöhandlingsplan som huvudsakligen bygger på Stockholms miljöprogram 2012 – 2015.

Arbetet med mål nr 3: Hållbar energianvändning, som bedrivits under två år, fortsätter under 2015 – 2017. Fokus i energiarbetet är belysning, elförbrukning, genomgång av hyresavtal och lokalorganisation. Som en del av arbetet ser vi ett generellt behov i lokalerna av energieffektiva armaturer och ljuskällor, behovsstyrd belysning och ventilation samt energieffektiva fönster.

Mål nr 2: Giftfria varor och byggnader ska belysas under 2015 för ett mer omfattande arbete under 2016.

Förvaltningen fortsätter dessutom att utveckla mål nr 7: ”Hållbar publik verksamhet och kommunikation” i syfte att inspirera medborgarna till en hållbar livsstil.

Stockholms stadsbibliotek utvecklar processer och rutiner för ett systematiskt miljöarbete

vilket även ska resultera i att avdelningen från år 2016 blir certifierat enligt kraven i den globala miljöledningsstandarden ISO 14001:2015.

Stadsmuseet, Medeltidsmuseet och Stockholmia bidrar till en hållbar utveckling genom att lyfta fram kulturhistoriska miljöer som en resurs. Samverkan sker med stadens fastighetsförvaltande bolag och förvaltningar för att stödja att energieffektivisering genomförs på ett sätt som inte kommer i konflikt med byggnadernas kulturhistoriska värden.

Evenemangsavdelningen fortsätter arbetet för att förvalta, förädla och utveckla ISO-certifieringen av evenemang.

1.3 Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Kulturförvaltningens resurser används för att ge den bästa verksamheten för medborgarna. Verksamheterna ska bedrivas kostnadseffektivt och med en god ekonomisk hushållning på alla nivåer i organisationen. Kulturförvaltningen fortsätter att utveckla verksamhet, organisation, arbetssätt och kompetens som klarar ständiga förändringar.

Förvaltningens kompetenser, nätverk och kännedom om tillgängliga lokaler efterfrågas i allt högre utsträckning. För att möta kulturlivets ambitioner och initiativ till att expandera, effektivisera eller nyetablera sina verksamheter behöver förvaltningen utveckla en vägledande funktion.

Kulturförvaltningen fokuserar på effekten av verksamheten för prioriteringar och högre effektivitet i arbetet. För att hantera effektiviseringskrav och ökade behov kombineras gemensamma effektmål, rutiner och systemstöd med en lokal frihet för enheterna att inom givna ramar anpassa verksamheten till lokala förutsättningar och behov. Till exempel bemannings- och kompetensbehov per bibliotek över vilket innebär flytt av personalresurser till ytterstaden där de behövs mest. Rutiner för effektiv bemanning ses över för att bland annat underlätta ett ökat utbyte mellan enheter och en mer diversifierad bemanning på olika bibliotek, vid olika tider på dygnet vid olika delar av året. Effektivare utnyttjande av lokalerna kan åstadkommas genom att nya samarbeten och samlokaliseringar etableras. Obemannade öppettider utökas på ett mindre antal bibliotek. Personalytor ses också över för att se om dessa kan omvandlas till publika ytor.

Evenemangsavdelningens snabbt ökande publiksiffror för evenemangen ger också i viss mån kostnadsökningar som till exempel STIM-avgifter samt behov av ökad infrastruktur. Ett framtida ansvar för Kungsträdgården öppnar helt nya möjligheter till samarbeten och finansieringsstöd från till exempel näringslivet. Sponsorintäkterna, förutsatt att inga dramatiska konjunkturförändringar sker, bedöms öka och också kompensera till exempel pris- och löneökningar samt ge förutsättningar till att behålla den kvalitetsnivå på verksamheten som önskas.

1.4 Ett demokratiskt hållbart Stockholm

En central uppgift för kulturförvaltningen är att värna våra demokratiska grundprinciper, i synnerhet åsikts- och yttrandefrihet. Inom ramen för dessa friheter hör rätten att uttrycka sin mening, rätten att ifrågasätta andras uppfattningar och rätten att tryggt nyttja kulturens offentliga rum, såsom bibliotek, museer eller evenemang. Ledordet ska vara högt i tak, där

även kontroversiella åsikter får uttryckas.

De senaste terrorangreppen i Paris och Köpenhamn har bland annat haft kulturen som måltavla i syfte att påverka yttrandefriheten och det fria meningsutbytet människor och institutioner emellan.

De senaste årens förändringar i samhället har också påverkat miljön i de offentliga rum som kulturförvaltningen ansvarar för i den dagliga verksamheten. Utanförskap, EU-migration och brist på fritidssysselsättningar hos ungdomar har i hög utsträckning förändrat förutsättningarna för trygghet och säkerhet på dessa platser. Förvaltningen ser bland annat en ökad frekvens av ordningsstörningar och brott i vardagen inom biblioteken liksom en ökad utsatthet för hot och ordningsstörningar för både besökare och medarbetare inom ramen för debatter, seminarier och andra känsliga produktioner i förvaltningens lokaler och arenor. Detta kräver mycket av både av medarbetarna och av lokalernas utformning.

Eftersom kulturförvaltningen är en av landets större aktörer för åsikts- och yttrandefrihetsfrågor inom kultur och också utgör en viktig plattform för debatt och meningsutbyte bär vi ett särskilt ansvar för att säkerställa säkerheten och tryggheten i dessa verksamheter. Detta innebär att säkerhetsfrågor och säkerhetsåtgärder inom Kulturförvaltningen behöver prioriteras kommande år.

Konst- och kulturlivets villkor för kvalitativ produktion behöver stärkas genom ökad tillgång till produktionslokaler som konstnärsateljéer och lokaler för annan konstnärlig verksamhet. En utredning om en ny modell för hyressättningen av kultur- och föreningslokaler i Stockholm pågår. Antalet företag med konstnärlig eller artistisk inriktning ökade, enligt SCB, med 3 % mellan 2013 och 2014. Det är viktigt med ett utvecklat stöd till befintliga och nya samlingslokaler och andra allmänna mötesplatser. I tider där social sammanhållning och demokratiska värden utmanas ställs det krav på öppna mötesplatser med hög tillgänglighet för alla medborgare.

Ett kulturutbud som uppfattas som angeläget förutsätter en lyhördhet för och dialog med målgrupperna. Barnkonventionen sätter fokus på barnets rätt att få göra sin röst hörd och bli lyssnad till. För detta behövs en fortsatt utveckling av metoder och kompetens i förvaltningen men också i samverkan med kulturlivet, föreningar och organisationer.

Kulturskolans utmaning är att lyckas attrahera fler barn och ungdomar i ytterstaden samt att utveckla metoder och arbetssätt så att än fler barn och ungdomar kan beredas plats totalt sett. Kulturskolan utvecklar därför arbetet för att lyfta ungas delaktighet och det egna skapandet med digitala medier som verktyg genom att skapa ett par mediececenter där betydligt fler unga får tillgång till att arbeta med det personliga berättandet genom bland annat film, radio och foto, såväl inom ramen för terminskurser som i skolprojekt. Ett större mediacenter skulle kunna etableras i samarbete med andra aktörer inom film- och mediaområdet som t.ex. Filminstitutet och Dramatiska institutet. Möjligheterna att även erbjuda nätbaserad undervisning i filmskapande bör undersökas. Mindre mediaverkstäder i andra stadsdelar kan komplettera det större mediacentret.

Biblioteken som forum för yttrandefrihet och möten blir allt viktigare, där även kontroversiella åsikter får uttryckas. Att biblioteken och torget allt mer går ihop gör också att utmaningarna blir större i det dagliga arbetet. Detta kräver mycket av biblioteken, både av medarbetarna och av lokalernas utformning. Medarbetarna kommer att behöva möta dilemman och svara på svåra frågor om böcker

och evenemang. Biblioteken kommer att i ökad utsträckning arbeta för att nå fler, främst barn och unga. För att göra det behövs nya metoder och sätt att arbeta, där noggrann omvärldsbevakning, verksamhet utanför bibliotekets väggar och uppsökande verksamhet blir allt viktigare.

Stadsmuseet, Medeltidsmuseet och Stockholmia ska finnas där Stockholmarna finns. Under 2015 utvecklar avdelningen "Stadsmuseet på plats – Farsta" ett arbetssätt som i samarbete med olika parter ska gå att genomföra i olika stadsdelar under de kommande åren. Stockholm växer och avdelningen vill bidra med redskap så att gamla och nya Stockholmare själva och tillsammans kan öka kunskapen om staden med metoder som kombinerar lärande och etnologisk samtidsdokumentation som till exempel foto work-shops med olika målgrupper som äldre, förskolebarn, elever och unga vuxna. Som en del i utvecklingen av Det digitala stadsmuseet erbjuds också vägledning för bibliotekarier, personal inom äldreomsorgen och andra som möter människor i sitt arbete som senare kan stödja besökarna att söka information i Stockholmskällan och i Det digitala stadsmuseet. Samtidigt fortsätter pågående samarbeten kring ensamkommande flyktingbarn och samverkan med SHIS (Stiftelsen Stockholms Hotellhem) vilka syftar till att synliggöra en annan berättelse om dagens Stockholm och Stockholmarna.

1.4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Personal- och kompetensförsörjning. Kulturförvaltningens verksamheter är i hög grad publika och kvaliteten i det personliga mötet med besökaren, låntagaren, eleven eller föräldern är av avgörande betydelse för upplevelsen av verksamheten. Kompetenta, engagerade och välutbildade medarbetare och ett ledarskap som stimulerar till utveckling är en förutsättning för målet om en högkvalitativ och angelägen kulturverksamhet för alla stockholmare.

Förändrade uppdrag medför behov av att utveckla arbetet med strategisk kompetensförsörjning. Arbetet utvecklas med att på såväl avdelnings- som på förvaltningsgemensam nivå analysera vilken kompetens som behövs, vilken kompetens som finns och vad som behöver utvecklas eller tillföras. Till följd av åldersstrukturen har förvaltningen ett relativt stort nyrekryteringsbehov de närmaste åren. Rekryteringsbehovet ger möjlighet att ompröva vilka kompetenser som krävs för förändrade uppdrag utifrån stockholmarnas behov utan att avveckling/omställning behöver ske i någon större omfattning.

Ett särskilt fokus på chefsutveckling gäller under planperioden med förvaltningens ledarprofil som utgångspunkt. Ledarskapet delas in i tre delar, Hjärta, Huvud och Mod, som måste vara i balans för ett gott ledarskap och som fungerar som definition av vilka utvecklingsinsatser som behövs. Ett ansvarstagande ledarskap som uppmuntrar till medarbetarnas delaktighet och nytänkande samt ett tydligt fokus på effekter för brukaren är avgörande för kvaliteten. Förvaltningens chefer ska ha förmåga att leda i kraft av sina personliga egenskaper som bottnar i en medvetenhet om sig själv, sina kunskaper och sina reaktioner. De ska ha färdighet i att kommunicera på ett klart, tydligt och respektfullt sätt och stimulera medarbetarna att själva utveckla en tydlighet. Ledarskapet ska uppmuntra till att skapa förutsättningar för att medarbetarna känner trygghet, öppenhet och nyfikenhet i sina samarbetsrelationer. Och inte minst att stimulera lärande på arbetsplatsen.

Samtliga verksamheter planerar fortsatta satsningar på kompetensutveckling för medarbetarna i syfte att bidra till ökad måluppfyllelse. Kompetensutveckling sker på såväl gruppnivå som på individnivå utifrån individuella kompetensutvecklingsplaner.

Andelen utrikes födda bland förvaltningens anställda är fortsatt låg jämfört med staden som

helhet. Ett strategiskt arbete pågår för att möta behovet att rekrytera och utveckla relevant kompetens enligt metoden kompetensbaserad rekrytering vilket erfarenhetsmässigt ökar mångfalden, ett arbete som involverar samtliga avdelningar. Medarbetare med olika bakgrund och preferenser berikar och tillför nya perspektiv och kräver av chefer att leda mångfald och tillsammans med medarbetarna använda den styrka och dynamik som olikheter innebär.

Arbetet med att minska sjukfrånvaron är en del av förvaltningens hälsofrämjande arbete. Sjukfrånvaron bör minska, och för detta behövs ett ännu mer intensivt arbete med framför allt den återkommande korta sjukfrånvaron. Det sker bland annat genom tidigt agerande tillsammans med företagshälsovården och genom ett konsekvent arbete med en förstärkt tillämpning av stadens rehabiliteringsprocess.

Andelen kvinnliga medarbetare inom befattningar som kräver högskoleexamen är hög, exempelvis bibliotekarier (80 % kvinnor) och antikvarier (76 % kvinnor). För lönejämförelser mellan dessa yrkesgrupper och andra likvärdiga befattningar inom Stockholms stad skulle en fördjupad stadsövergripande arbetsvärdering/lönekartläggning vara av stort värde.

2 Nämndens verksamhetsområde

Kulturförvaltningens arbete har de senaste åren präglats av implementering av nya modeller för stöd till det fria kulturlivet, folkbildning och samlingslokaler med ett ökat kvalitets- och medborgarperspektiv. Omfattningen av ansökningar till kulturstöd och utvecklingsstöd har ökat från ca 700 (2011) till ca 1 100 (2014). Den genomgående tråden i stödformerna handlar om ökad mångfald, kvalitet och geografisk spridning i en stad som växer. Uppföljningen visar att stöden har en jämn spridning i staden och fler barn och unga tar del av kultur genom bland annat Kulans erbjudanden till skolor och förskolor.

Förvaltningens strategiska arbete inom stadsutvecklingsområdet utvecklas genom kunskapsinsamling, kartläggningar samt ökat deltagande i stadens planeringsprocesser. Inom förvaltningens arbete med fem växtplatser har gemensamma lokala kulturagendor lett till bättre underlag för prioriteringar, resursallokeringar och vägval.

I arbetet med barn- och ungdomskultur har samverkan och dialog med kulturlivet, förskolan och skolan varit central. Detta har konkretiserats i verktyg för kommunikation av kulturutbud som Kulan och Kulan-premien. Behov av ökad synlighet för det fria kulturlivet har mötts genom stöd till Kulturdirekt.

Förvaltningens analys och uppföljning har utvecklats genom att den strategiska, utredande och statistiska kompetensen förstärkts.

Samtiden präglas av stora omdaningar på många områden och nivåer. Demografiskt, ekonomiskt, tekniskt och socialt förändras det urbana samhället snabbt. Detta erbjuder såväl utmaningar som möjligheter för konst och kulturliv.

Fler vill bo i och besöka Stockholm. Barnkullarna ökar. Fler vill vara aktiva i stadens konst- och kulturliv som professionella utövare men också i eget skapande och som medborglig röst. En utveckling mot ökad samverkan sker på flera olika plan - inom staden mellan olika förvaltningar, staden/regionen med landstinget och andra kommuner och staden/civilsamhället med föreningar och organisationer. När Stockholm växer blir de fysiska förutsättningarna och tillgången till mark, byggnader, lokaler och mötesplatser en allt viktigare fråga. Kultur och

konst är centrala delar i den växande staden och bidrar till sammanhållning. Strategisk planering och verksamhetsutveckling med utgångspunkt i relevanta kunskapsunderlag är en nyckelfråga.

Barn och unga. Fram till år 2020 ökar antalet barn 5-16 år med 27 000 st. För att möta denna stora ökning har Stockholms stad bland annat initierat projektet Skolbyggnation för ett växande Stockholm. Även förskolebarnen växer i antal. Alla dessa barn ska ha god och likvärdig tillgång till professionell kultur och till eget skapande. Detta ställer krav på rätt kunskap, tillräckliga resurser och bra kommunikationsformer för att bygga kompetens och strukturer så att alla barn får och kan vara med. Till exempel kommer de stödformer som rör tillgång till fri scenkonst som beräknats utifrån dagens antal barn att vara otillräckliga inom en nära framtid.

Barn och unga med funktionsnedsättning har sämre tillgång till kultur än andra. Det är ett område för samverkan i syfte att nå höjd kompetens och rätt insatser. Ett annat område som kräver ökad kunskap och nya arbetssätt är barn som växer upp i en segregerad ytterstad. För att bidra till ett minskat utanförskap för barn och unga kan ett systematiskt arbete med kulturinsatser i dialog med berörda förvaltningar vara mycket betydelsefullt och är helt avgörande för att nå likvärdighetskravet i enlighet med stadens kulturprogram för barn och unga – Kultur i ögonhöjd.

Genom satsningen KUL1415 har flera program erbjudits pedagoger och elever. Bland annat har skolklasser fått möjlighet att skapa en egen bok. Bok-projektet har visat sig vara omtyckt av pedagoger och elever. Infrastrukturen för att enkelt kunna ladda upp sin bok på webbplatsen finns. Ett givet format och ett givet antal exemplar inklusive distribution till skolan skapar tydliga ramar och kan enkelt leva kvar även efter satsningen KUL1415 om förutsättningar för det ges. Det kan kopplas till ett nytt tema t ex ”Mina drömmars stad” fram till 2017 då Per-Anders Fogelström skulle fyllt 100 år. Detsamma gäller Labbet som kan fortsätta bli en satsning inom ramen för Kulturskolan. KUL1415LAB innebär att ungdomar inspireras till eget skapande tillsammans med kompisar och med professionella utövare med den senaste tekniken inom 3D-spel, 3D-skrivare och 3D-filmer.

Stöd till kulturlivet och civilsamhällets aktörer. Sammantaget, alla stödområden, fördelas 186,8 mnkr där drygt 70 % är stöd till stadens kulturutövare och 30 % stödjer folkbildning och lokalförvaltande organisationer. Konkurrensen om stödutrymme ökar mellan konstformerna, mellan publika målgrupper och geografiska platser. Allt fler aktörer ser en roll i det offentliga kulturlivet och söker stöd. Många verksamheter visar också behov av ett ökat stöd för att kunna möta utvecklingen både vad gäller sitt konstnärskap, tillgänglighetsanpassningar och synligheten i de offentliga rummen.

En stad vars medborgare präglas av ökad mångfald kräver ett kulturliv som i ökande grad speglar medborgarnas olika åldrar, ursprung, mobilitet, ekonomi, geografisk spridning och konstnärliga preferenser. Om kulturutbudet speglar medborgarnas efterfrågan blir staden attraktiv och sammanhållen. Om enskilda grupper inte erbjuds ett angeläget och kvalitativt utbud skapas en upplevelse av utanförskap.

Med fokus på en stad som ska hålla samman och vara demokratiskt hållbar får kulturens roll som socialt kitt ökad betydelse. Folkbildningen och andra aktörer i civilsamhället kan göra skillnad och bör lyftas fram som viktiga samverkansparter. Efterfrågan på öppna,

demokratiska och neutrala mötesplatser ökar. Samtidigt ställer omvärldsförändringar högre krav på trygghet och säkerhet.

Kulturen i stadsutvecklingen. Med utgångspunkt i stadens ambition att bygga 40 000 nya bostäder fram till 2020 kommer stadens kulturliv att möta såväl större möjligheter som utmaningar. Det gäller både förvaltningens egna verksamheter och det fria kulturlivet. Kulturförvaltningen behöver ta fram egna kunskapsunderlag om kulturlivet på olika platser i staden och implementera dessa i stadsplaneringen. Det gemensamma uppdraget till flera förvaltningar att se till att kulturverksamheter ges utrymme i stadsutvecklingen ska förverkligas på många platser. GIS-analyser, kartläggningar och kvalitativa undersökningar ska ligga till grund för förvaltningens prioriteringar. Förmågan att lotsa kulturaktörer inom det fria kulturlivet bedöms vara särskilt viktig de kommande åren.

Den digitala utvecklingen. Den snabba tekniska utvecklingen av digital och mobil teknik innebär stora förändringar i samhället. För att tillgodose medborgarnas förväntningar behöver kulturförvaltningen fortsatt utveckla användningen av IT för att producera, distribuera, kommunicera och tillgängliggöra sitt utbud.

Utlåning av e-medier i det digitala biblioteket fortsätter att öka. Ökningstakten är svårbedömd utifrån den genomgripande omvandling som förlags- och mediebranschen genomgår. E-lånetjänsterna kommer att vidareutvecklas för att tillmötesgå nya krav. Mångspråklig litteratur och barnlitteratur kommer att ha hög prioritet.

Erfarenheterna från det nya biblioteket i Kista är en utgångspunkt för vidareutveckling av den digitala kommunikationen i det fysiska biblioteksrummet. Interaktivitet och mobila arbetssätt kommer att erbjudas bredare inom biblioteket med hjälp av bokbläddrare, digitala skyltar, surfplattor, etc. En ny generation av publika lånedatorer ska förbättra servicen för de grupper som inte själva disponerar de digitala verktygen. Den servicen är inte minst viktigt ur ett demokratiperspektiv. Den digitala tjänst för barn som Stockholms stadsbibliotek utvecklar under 2015 lägger en teknisk grund för nästa generation av det digitala biblioteket. För att kunna svara upp till användarnas ökade krav och behov håller Stockholms stadsbibliotek på att skapa förutsättningar för nationell samverkan. Om allt går enligt planerna kommer utvecklingen av nästa generations biblioteket.se genomföras i samverkan med flera andra kommuner.

För Kulturskolans målgrupper är IT och de digitala verktygen ofta en självklarhet. Verksamheten möter upp förväntningarna genom att använda modern it-teknik i sin undervisning och att utveckla sin pedagogik baserad på den. Med en utbyggd infrastruktur för datakommunikation i kulturskolans lokaler finns nya förutsättningar för att dra nytta av den nya tekniken.

Av Stadsmuseets rika fotosamlingar bedöms ca 6 % i dag vara tillgängligt digitalt – främst via sökmotorn ”Digitala stadsmuseet”. Vid registrering och digitalisering av museisamlingarna prioriteras material utifrån bevarandaspekt och mest efterfrågat material men även utifrån att tillgängliggöra ett representativt urval ur samlingarna. För foto- och arkivsamlingarna är ett mål ca 10 % av varje enskild samling för att få fram en rättvisande bild av materialet i samlingarna. Detsamma gäller arkeologiskt material. När det gäller föremål och museikonst är målet att allt ska finnas tillgängligt.

Förvaltningens e-tjänster för anmälan till Kulturskolan och ansökan om kulturbidrag har i hög grad förbättrat servicen för medborgarna. Tjänsterna fortsätter att utvecklas för att förbättra

användbarheten, men också för att internt ersätta manuell hantering med digitala flöden. Det senare gäller också den e-tjänst för bokningar som Stadsmuseet utvecklat. Tjänsten kommer successivt att etableras i nya tillämpningar inom förvaltningen. Det är angeläget att fortsatt konsolidera lokala verksamhetssystem inom förvaltningen och att integrera dem mot befintliga och de nya system som staden tar i bruk.

Förvaltningen kommer att utveckla sin förmåga att använda verksamhetsdata för uppföljning, analys och planering. Befintlig data behöver kvalitetsgranskas, struktureras och lagras på sätt som medger återsökning och bearbetning. GIS-tillämpningar fortsätter att utvecklas som kraftfulla verktyg för planering av kulturens roll i stadsutvecklingen.

Erfarenheterna av den första digitala kulturskylten i stadsmiljön kommer att ligga till grund för nya satsningar. För förvaltningens festivalevenemang finns behov av att kommunicera via utomhusskärmar. Sociala medier är en viktig kanal för vissa av förvaltningens verksamheter. De lämpar sig särskilt väl för mobila enheter och för att attrahera yngre målgrupper.

IT blir allt viktigare för att bedriva det interna arbetet effektivare. Kompetensutveckling i att jobba smartare är viktig för att få maximera nyttan av de verktyg som finns inbyggda i stadens IT-tekniska miljö.

Stockholms stadsbibliotek. Efterfrågan på bibliotekets verksamhet är stabil, besök och lån ligger totalt på en konstant nivå samtidigt som programverksamheten är populär och studieplatser är välanvända. Lån av e-böcker och barnböcker ökar kraftigt och de aktiviteter som anordnas för ökad integration och ökad läsning, exempelvis språkcaféer och läxhjälp, är populära.

Möjligheterna att kostnadsfritt ta del av böcker är fortsatt det kund- och medborgarundersökningar visar vara allmänhetens främsta orsak till att använda bibliotek. Här har biblioteken traditionellt haft en unik position och funktion. Nu finns fler konkurrerande aktörer och bibliotekens möjlighet att tillgängliggöra traditionell text blir allt svårare i takt med att fler vill ta del av den elektroniskt samtidigt som bibliotekets tillgång till sådant material idag är begränsat.

Fri tillgång, systematisering och guidning bland medier är och kommer vara bibliotekets unika roll i samhället men biblioteken har en rad andra funktioner utöver tillgängliggörandet av böcker. Dessa är emellertid inte lika tydligt formulerade. Hur medborgarna och samhället ska påverkas av biblioteken och vilka effekter biblioteken ska bidra till ska tydliggöras i den nya biblioteksplan som nu tas fram för att ersätta gällande plan som sträcker sig till och med 2015.

Kulturskolan. Med dagens satsning når Kulturskolan 8-9 % av målgruppen. Även om elevantalet i Kulturskolan ökar så minskar den procentuella andelen på grund av den snabba befolkningsökningen. Förmågor som ofta är avgörande på arbetsmarknaden vid rekrytering av ny personal är kommunikation, förmåga att arbeta i team och självförtroende. Allt detta är kompetenser som man som elev i Kulturskolans verksamhet har stora möjligheter att utveckla.

Kulturskolan behöver bygga ut verksamheten i takt med befolkningsutvecklingen i staden. För att möta den kraftiga ökningen av barnantalet behöver satsningar ske och verksamhetsanpassningar genomföras. Med en noggrann omvärldsbevakning och en aktiv dialog med elever och föräldrar ska Kulturskolan ligga i framkant när det gäller att kunna erbjuda nya kurser, i ämnen som musikproduktion, film, foto, animering, DJ m.m.

El Sistema bygger på visionen om musikens förmåga att få människor att växa i ett socialt sammanhang och visar på möjligheten och potentialen i att använda musik som verktyg för social, kulturell och mänsklig utveckling, att stärka gemenskapen liksom barnens och ungdomarnas självkänsla och identitet. *El Sistema* ska ge familjer i socioekonomiskt svaga områden möjlighet att delta och vara en aktiv och attraktiv del i kulturlivet så att barn och unga får tillgång till nya förebilder och blir bekanta med ett professionellt kulturliv.

El Sistema finns idag i Bredäng, Skärholmen, Tensta, Husby/Akalla och Kista. Beräkningen är att drygt 1000 elever med familjer kommer att delta under 2015. Målsättningen är att barnen ska uppleva lust och nyfikenhet i sitt konstnärliga skapande tillsammans. Västerländsk konstmusik är i fokus, liksom folkmusik och barnens eget skapande. Undervisningen bedrivs i grupp och barnen spelar i orkester samt sjunger i kör. En kväll i veckan deltar föräldrar och andra förebilder från kulturvärlden i en sk *El Sistematräff*. Tillsammans med det professionella kulturlivet, så som Sveriges Radios symfoniorkester och Radiokören, Adolf Fredriks ungdomskör, Kungliga Musikhögskolan (KMH), Stockholms Musikpedagogiska Institut (SMI) och Kulturskolan, bidrar och utvecklas den pedagogiska och konstnärliga verksamheten.

El Sistema utvärderas under våren 2015 och resultatet av utvärderingen samt vunna erfarenheter kommer att ligga till grund för den fortsatta utvecklingen. Ambitionen är att utveckla *El Sistema* Stockholm under den närmaste treårsperioden. På de platser i staden där verksamheten startats bör nya fem- och sex-åringar erbjudas plats, samtidigt som nuvarande deltagare fortsätter, så att verksamheten får en långsiktig tillväxt. För att sprida möjligheterna att delta i verksamheten i ytterligare ett par ytterstadsområden behövs också satsningar. Ett nära och bra samarbete med skolan och förskolan är en förutsättning för att lyckas. Inte minst gäller detta tillgång till fungerande lokaler i skolorna.

Under 2016, då *Liljevalchs konsthall* renoveras, infaller husets 100 årsjubileum och med anledning av det planerar Liljevalchs en större jubileumsutställning 2017 i samband med nyöppningen, med arbetstitel ”Liljevalchs 100+”. I denna utställning kommer en sal ägnas åt husets arkitekt Carl Bergsten samt det viktigaste som hänt under åren kommer att återskapas. Arbetet med jubileumsutställningen med tillhörande jubileumspublikation har inletts och själva projektet med inlån och produktion kommer att kostnadsmässigt innebära en succesiv upptrappning.

Liljevalchs är en liten organisation som växer vid behov och som konsekvent arbetar med externa krafter eftersom det berikar verksamheten med nya impulser. Liljevalchs ämnar under de år som kommer att fortsätta arbetet med den digitala satsning som gjorts. *Stockholm konst* expanderar med nya projekt enligt 1% regeln, samt med egna och externa samarbeten kring utställningar och konst i offentliga rum för nya målgrupper i ytter- som innerstad. På detta sätt når konsten både gamla och unga – ett led i det demokratiska uppdraget.

Stadsmuseet, Medeltidsmuseet och Stockholmsmuseet uppdrag är att medverka till att ”Stockholmarna skall kunna tolka och omtolka sin historia.” Genom att tänka, känna, handla får besökarna redskap att förstå och påverka både sitt eget liv i staden och se större sammanhang. Avdelningen bygger kunskap om Stockholm då och nu och berättar om hur det har varit att leva i Stockholm vid olika tidpunkter. För att kunna göra detta krävs lyhördhet inför dagens situation, förståelse för att historien inte är ett facit utan utgörs av en mångfald olika erfarenheter som kan tolkas och omtolkas på olika sätt.

Men är avdelningens uppdrag att ”passivt” registrera utvecklingen eller bör utvecklingen också påverkas? Kanske är det förmätet att tro att ett museum kan påverka de stora existentiella frågorna, men ett museum med staden som verksamhetsfält kan, och bör, lyfta frågor om identitet och ge inkludering. En plats som ger människor möjlighet att synas och bli lyssnade på. En plats där staden kan möta medborgarna och medborgarna varandra. Med andra ord: En av flera demokratiska mötesplatser.

Den snabba befolkningsökningen och behovet av ökat bostadsbyggande sätter stor press på att Stadsmuseet kan fullfölja uppdraget att identifiera stadens kulturhistoriska värden som är en resurs i stadsplaneringen. Stadsmuseets klassificeringskarta och det bakomliggande kunskapsunderlaget är ett material som används och efterfrågas både av externa aktörer och internt inom stadens förvaltningar och är därmed i stort behov av uppdatering och kontinuerlig utveckling. Detta arbete är mycket resurskrävande. Kunskap om vad stadens förändringar och olika beslut får för konsekvenser för kulturmiljön efterfrågas också, ex hur många hus har skydd i detaljplan? Hur många hus med kulturhistoriskt värde har rivits? Vilka miljöer har goda exempel på energieffektiviseringsåtgärder? Det finns ett behov av att ta fram sådana sammanställningar och både kvantitativa och kvalitativa analyser som brukar kallas kulturmiljöövervakning.

Avdelningen kommer att utreda hur musei- och konstsamlingarna kan vara en utgångspunkt för än mer publik verksamhet. Detta skulle kunna ske i samarbete med andra kulturarvsinstitutioner och kanske också med utbildningar. En utredning krävs också för att hitta en långsiktig lösning för avdelningens arbetsplatser som inte kommer att flytta tillbaka till Slussen när Stadsmuseibyggnaden är färdigrenoverad, 2017.

2017 är det 100 år sedan Per Anders Fogelström (1917-1998) föddes. Hans stora kvarlåtenskap om Stockholm återfinns i Stadsmuseets samlingar – varför det är naturligt att Stadsmuseet tillsammans med bland annat Fogelströmsällskapet samordnar uppmärksammandet av hundraårsjubileet. Fogelström var inte bara en stockholmskännare som med sina böcker skapade ett intresse för stadens historia. Han var också drivande i bevarandet av Stockholms äldre bebyggelse, aktiv i miljörörelsen samt i fredsrörelsen: många frågor lika aktuella idag som under 60- och 70-talet.

Evenemangsavdelningen. I början av 2015 påbörjades arbetet med planering för övertagandet av den publika verksamheten i Kungsträdgården. I det förslag som arbetats fram av Kulturförvaltningen, Trafikkontoret, Idrottsförvaltningen, Stockholms Business Region, Fastighetskontoret och Stadsledningskontoret, föreslås att ansvar för drift och verksamhet läggs på kulturnämnden. Om förslaget godkänns kommer de närmaste åren att öppna möjligheter till att utveckla den publika verksamheten året om. Ett levande Kungsträdgården fyllt med kultur, idrott och evenemang, sommar som vinter. Det öppnar också möjligheterna att arbeta året om med t ex ungdomar från ytterstaden och We are Sthlms s k ”helpers” genom att starta t ex utbildningar i projektledning, kurser kring scenteknik och produktioner. Med en förstärkt organisation kan samordningen av evenemangen och service till arrangörerna förbättras och även förkorta handläggningstiderna för tillstånd i samarbete med trafikkontoret.

Stadens egna evenemang som Kulturnatt, Nationaldagen, We are Sthlm och Kulturfestivalen fortsätter att utvecklas och antalet besökare förväntas öka. Tidigare framgångar med det internationella samarbetet gör att planeringen för 2016 och 2017 redan är igång. Frankrike, Indien, Portugal, Colombia och Tyskland är några länder som redan nu har visat intresse att

bli så kallade ”tema-länder” under Kulturfestivalen.

Samordningsarbetet med trafikkontoret, Polismyndigheten i Stockholm, SVB, SBR m fl i syfte att ytterligare förbättra servicen till evenemangs-, turism- och besöksnäringen försätter.

Resurstillskottet för satsning i ytterstaden möjliggör ett ökat samarbete kring aktiviteter och program med lokala arrangörer, föreningar och verksamheter. Det är viktigt att stärka de många goda krafter som arbetar lokalt genom att erbjuda resurser, kompetens, marknadsföring men även genom att verksamheterna deltar i avdelningens festivaler och evenemang.

Avdelningen vill utveckla verksamhet i samband med Nobelveckan t ex genom aktiviteter i syfte att inspirera barn och ungdomar inom de olika ”Nobel-ämnena”. Intresset att utveckla seminarier, kulturaktiviteter, kongresser i samband med Nobelveckan är stort.

Evenemangsavdelningen vill öka arbetet för detta och ett antal mindre piloter genomfördes redan 2014 tillsammans med SBR.

Den fortsatta befolkningsökningen samt fortsatt ökning av turismen gynnar verksamheten. En positiv utveckling men i samband med tillväxten så kommer ordinarie resurser att delas av fler, vilket kan bli en utmaning ur resurs- och budgetsynpunkt. Att Stockholm stad är navet i regionen är ingen hemlighet, vilket även innebär att stora delar av det kulturutbud som staden bekostar nyttjas av hela regionen.

3 Sammanfattande ekonomisk analys

Stockholmarna erbjuds ett stort och brett kulturutbud genom förvaltningens egna verksamheter och genom bidrag till det fria kulturlivet med en budgetomslutning om ca 950 mnkr. Förutsättningar för 2016 är att löne- och prisökningar ska rymmas inom ram. Varje % årlig pris- och löneökning innebär för förvaltningen ökade kostnader med ca 9,5 mnkr. Kostnads- och intäktsutvecklingen för budgetområdet bedöms som normal. Det vill säga normala kostnadsökningar förutses såsom löneökningar på avtalsnivå, hyresökningar enligt index och avtal, ökade kostnader för städning, transporter etc, förväntas också utvecklas enligt index. Förvaltningens investeringsbehov, både enligt plan och utanför, kommer under perioden att ge ökade kapitalkostnader.

3.1 Drift

Mnkr	VP 2015	PLAN 2016	PLAN 2017	PLAN 2018
Kostnader	948,1	936,1	949,2	951,9
Därav kapitalkostnader	10,5	10,8	12,6	15,9
Intäkter	-96,1	-93,6	-92,1	-90,6
Netto	862,5	842,5	857,1	861,3
KF:s ram	862,5	842,5	849,7	0,0
Differens	0,0	0,0	-7,4	

Tabellen följer den i bilaga redovisade sammanställningen av ekonomiska tabeller, bilaga KunKuf och innehåller de kostnadsförändringar kulturförvaltningen beräknat.

Kulturförvaltningen har beräknat att satsningarna på El-Sistema och Lässatsningen ligger kvar i budgeten men att Barnkulturåret utgår.

Ökningarna, både inom drift och kapitalkostnader 2017 och 2018, beror på planerade om- och nybyggnationer. Utifrån den investeringsram som ligger för 2016 har kapitalkostnader justeras med 2,7 mnkr, för 2017 och ytterligare 2,7 mnkr för 2018 avseende Stadsmuseets investeringar på 25,0 mnkr för ombyggnation. Kompensation begärs för de ökade kapitalkostnaderna.

Omslutningsförändringar. Införandet av gratis entré vid Stadsmuseet och Medeltidsmuseet samt den väsentligt sänkta entréavgiften vid Liljevalchs konsthall har inneburit en minskad omslutning om 9 mnkr 2015, i förhållande till intäktskravet. Förvaltningen beräknar att Kulturskolans sänkta avgifter ger en minskad omslutning med 2,5 mnkr avseende andra halvåret 2015. Detta innebär att omslutningen behöver minskas med ytterligare 2,5 mnkr 2016 för att uppnå helårseffekt.

Budgetjusteringar. 2012 infördes entréavgift på stadens museum. Stadsmuseet och medeltidsmuseet fick då ett ökat intäktskrav. I 2015 års budget fick Stadsmuseet och Medeltidsmuseet ett minskat intäktskrav för att entrén åter blivit gratis. Eftersom stadsmuseet renoveras fram till och med sommaren 2017 och endast medeltidsmuseet håller öppet under den tiden, uppgår det minskade intäktskravet till endast 3 mnkr. När Stadsmuseet öppnar efter ombyggnationen vid halvårsskiftet 2017 behöver intäktskravet sänkas med ytterligare 1,5 mnkr för att kompensera för intäktsbortfallet under hösten. 2018 behöver intäktsbudgeten justeras ner ytterligare en 1,5 mnkr för helårseffekt av fri entré vid Stadsmuseet.

Enligt fastställd plan i KF budget ökar intäkterna vid Liljevalchs konsthall med 3,2 mnkr andra halvåret år 2017, när tillbyggnaden tas i bruk. Detta behöver nedjusteras då entreintäkterna kommer bli betydligt lägre med den nya entreavgiften.

Sammantaget beräknar förvaltningen en budgetsjustering med 7,4 mnkr för år 2017. Dessa avser kapitalkostnader om 2,7 mnkr, minskade entreavgifter hos stadsmuseet om 1,5 mnkr samt justering av Liljevalchs intäktskrav med 3,2 mnkr. Den sammantagna budgetjusteringen 2018 blir 4,2 mnkr, där 2,7 mnkr avser kapitalkostnader och 1,5 mnkr avser entreintäkter hos Stadsmuseet.

Stockholms stad delar varje år ut ett antal priser och stipendier till kulturella gärningar i olika kategorier. Dessa omfattar sju kulturpriser om vardera 100 000 kronor, 20 kulturstipendier om vardera 25 000 kronor, samt tio folkbildningsstipendier om vardera 10 000 kronor. Den sammanlagda summan utgör 1,3 mnkr varav 700 tkr hanteras av kommunstyrelsen och resterande delen ligger inom kulturnämndens ansvar. Mot bakgrund av en under längre tids värdeminskning föreslår förvaltningen en höjning av stadens kulturpriser och kulturstipendier med 100 %. Förslaget innebär att den samlade kostnaden ökar med 1,3 mnkr till 2,6 mnkr.

Förvaltningens kostnader för slutförvaring av Kulturhusets arkiv för digitala filer som ska till e-arkivet för slutförvaring har prissats och visat sig bli kostsamma. Kostnaden kommer att uppgå till drygt 0,5 mkr per år från och med 2016. Kostnaden har tidigare inte varit känd och ger en negativ påverkan på förvaltningens driftbudget.

För att stadens höga ambitioner och satsade medel för gestaltning av offentliga platser ska vara långsiktiga, behöver medel för vård, drift och restaurering avsättas i motsvarande grad

som anskaffning av nya konstverk. Sedan 2008 har 38 nya verk tillkommit på allmän plats medan medel för vård och underhåll inte utökats. Istandsättande genom restaurering av konstverk på allmän plats är inte att betrakta som en investering eftersom det är en kontinuerlig underhållsverksamhet. Underhållet finansieras i dag med ca 1,0 mnkr per år i investeringsmedel och medförande kapitalkostnader.

Stadsmuseets uppdrag är att förvalta stadens konstsamling och verka för att konstsamlingen berikar alla i Stockholm. Ca 13 500 konstverk är utplacerade på 474 av stadens verksamheter. Varje år utplaceras och inhämtas ett stort antal konstverk. Stadsmuseets uppföljning av konsten skulle underlättas avsevärt om nämnder och bolagsstyrelser får ett årligen återkommande redovisningsuppdrag i anslutning till stadens andra återrapporteringar.

Blå Huset i Tensta. Verksamheten i Blå Huset ska kännetecknas av kvalitet och bredd men den ska samtidigt kunna fånga upp och utveckla de talanger som kommer fram inom olika fritids-, idrotts- och kulturområden. Kulturverksamheten ska ha en tydlig dans- och musikprofil. Det samarbete som inletts med Dans- och Cirkushögskolan ska utvecklas vidare och få fastare former med målet att ungdomar från Tensta och Järvaområdet ska inspireras till och ges möjlighet att genomgå professionella dansutbildningar.

För närvarande pågår samtal mellan Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning och kulturförvaltningen om att stadsdelsförvaltningen övertar samtliga inhyrningsavtal i Blå Huset. En överenskommelse mellan parterna har formulerats för fortsatt utveckling av verksamheten. Förvaltningen kommer att som andrahandshyresgäst hyra in sig för Kulturskolans och El Sistemas verksamhet.

I avvaktan på beslut om extra stöd till stadsdelsnämnden för övertagandet av ansvaret för huset betalar kulturförvaltningen 1 mnkr per år. Tidigare har verksamheten finansierats av Järvalyftspengar.

Skolersättningen är en ersättning till kommunala skolor som upplåter lokaler till nolltaxegrupper. Ersättningen uppgår sammantaget till 1 miljon kronor och hanteringen av stödet är delat mellan fyra förvaltningar vilket är onödigt byråkratiskt, försvårar uppföljning och skapar otydliga ansvarsförhållanden. Kulturförvaltningen anser att man bör överväga att föra över ansvar och medel för skolersättningen till utbildningsförvaltningen för att skapa en effektivare administration och förbättrad service till de föreningar som nyttjar skollokaler.

Biblioteksutveckling. Såväl Biblioteks- och strukturplanen löper ut 2015 och nya planer för kommande perioder arbetas fram. Sannolikt är det inte effektivt eller nödvändigt att öka antalet bibliotek i samma omfattning som antalet stockholmare ökar. Däremot kan ytterligare några bibliotek behövas vid strategiska knutpunkter där målgrupperna rör sig, exempelvis Gullmarsplan och Liljeholmen. Andra lokaler behöver anpassas till besökarnas nya behov och önskemål. Även behovet av underhåll ökar i och med att slitaget ökar vid fler besök. Kistas nya bibliotek har inneburit en väldig framgång vad gäller besök, utlån och nya låntagare. I planeringen ses möjligheterna över att åstadkomma liknande lösningar med moderna, flexibla verksamhetsanpassade lokaler i andra ytterstadsområden. Sådana lösningar kräver ökade resurser för bemanning i driftbudgeten då denna typ av bibliotek ställer höga krav på öppettider, bemanning och differentierad kompetens hos personalen.

För att kunna fortsätta utvecklingen av biblioteksstrukturen och biblioteksverksamheten med samma höga ambitionsnivå som de senaste åren bedöms, med utgångspunkt i de senaste årens

kostnader och utveckling, att biblioteksutvecklingsmedel om cirka 12 mnkr årligen behöver tillföras nuvarande budget. Till detta kommer investeringsmedel på samma nivå som nu, cirka 8-10 mnkr årligen.

En särskilt viktig del av biblioteksutvecklingen är tillhandahållandet av medier som efterfrågas av bibliotekets prioriterade målgrupper och för att locka nya biblioteksanvändare. Utbudet av barnböcker och e-medier (inklusive barn- och flerspråkig litteratur) är extra viktigt. Läsatsningen för att få barn och unga att läsa mer är framgångsrik. Utlåningen av barnmedia ökade med 8,8 % 2014 och kommer att fortsätta öka i enlighet med satsningen. Samtidigt fortsätter utlåningen av e-medier att öka men inte lika mycket som de senaste åren. 2014 var ökningen 22 % jämfört med samma period året innan, under åren 2010 -2012 låg ökningen närmare 100 %. Statistiken visar att denna ökning av e-lån inte motsvaras av minskade lån av fysisk media. Det är under kommande år svårt att göra en uppskattning av hur e-mediekostnaderna kommer att utvecklas då många faktorer påverkar hur utlåningen av e-medier kommer att utvecklas. Som förlagens prissättning av e-böckerna men även en utveckling av en barntjänst på webben som bör innebära en markant ökning av efterfrågan år 2016-2017.

Ska biblioteken fortsätta möta nya användare genom ett gott utbud barnböcker och e-böcker förutsätter det en ökad mediebudget för att kunna vårda och behålla de användare som föredrar tryckt vuxenmedia.

3.2 Investeringar

Investeringar enligt plan

Mnkr	Budget 2015	PLAN 2016	PLAN 2017	PLAN 2018
Konstinköp Stockholm konst	0,6	0,6	0,6	0,6
Bibliotek i rörelse	9,6	5,0	0	0
Utbyggnad Liljevalchs konsthall	0	0	5,0	0
Vård av fontäner och skulpturer	0,7	0,7	0,7	0,7
Stadsmuseets ombyggnation	6,5	16,7	0,0	0,0
Utrymme övriga investeringar	5,0	5,0	5,0	5,0
KF:s ram 2014-2016	22,4	28,0	11,3	6,3

Enligt beslut i tertial 2 2014 erhåller förvaltningen 25,0 mnkr för ombyggnationen av Stadsmuseet.

Stadsmuseet

Stadsmuseet har stängts för att möjliggöra den genomgripande renovering och ombyggnad som beslutades av KF i juni 2014. Målsättningen är att skapa förutsättningar för en modern, flexibel och utvecklingsbar museiverksamhet för publik, samlingar och personal. I samband med beslutet 2014 sköts 25 miljoner till för inredning och basutställning. Själva ombyggnaden har försenats och beräknas vara slutförd i februari 2017. Därefter kommer inredningen och byggandet av den nya basutställningen att ta vid. Nyöppningen av museet planeras till september 2017. Ombyggnaden och inredningen ska, förutom att uppnå myndighetskraven, tillvarata och utveckla Södra Stadshusets kvalitéer och maximera

lokalutnyttjandet för publika ändamål.

I budgeten för 2015 har redovisats ökade anslag för att täcka hyresökningen men det kommer också att tillkomma kapitalkostnader för inredning och utställning.

För att möjliggöra ombyggnaden har personalen evakuerats till lokaler med rivningskontrakt i Frihamnen. En utredning för att hitta kostnadseffektiva lokaler gärna i samverkan med andra parter kommer att genomföras. Utredningen kommer också att se hur en sådan etablering kan gynna utvecklingen i berörd stadsdel.

Skulpturer

Stadens skulpturbestand uppgår till ca 360 skulpturer och fontänskulpturer och dessa förvaltas av Stadsmuseet. Tack vare 1 % -regeln finns det mycket offentlig konst i Stockholm, men resurserna för att ta hand om konsten behöver justeras när samlingen växer och nya behov tillkommer. För att klara förvaltningen av konst på allmän platsmark behöver Stadsmuseet utöka resurserna för arbetet med bl a ett gemensamt datasystem för underhåll och personalresurser för arbetet. Då kan konsten tas om hand på ett helt annat sätt än som nu sker. Som nämnts i kommentarerna till driftkostnader önskar förvaltningen lyfta fram att renovering (ca 1,0 mnkr) av konstverk bör inrymmas i en driftbudgetram.

Liljevalchs konsthall

I samband med att Liljevalchs konsthall nyöppnar 2017 finns ett behov att ersätta/komplettera inredning och möbler.

Konstinköp

Stockholm konst gör under året konstinköp med ca 1,0 mnkr och enligt revisorenas påpekande bör ca 0,6 mnkr av dessa vara investeringar.

Övriga investeringar fördelas efter behov i samband med planeringen av VP respektive år. Behoven skiftar men generellt finns mer behov av investeringar än vad ramen medger.

Övriga planeringsprojekt utom budget

Kommunikation. Bytet av stadens grafiska profil pågår inom förvaltningen och innebär en investering när det gäller exteriörskyltar. Förvaltningen har ett stort antal exteriörskyltar runt om i hela staden för Bibliotek, Kulturskola m.m. Vid en inventering uppgår exteriörskyltar till ca 330 stycken. I vissa områden finns behov av ytterligare skyltning för att öka tillgängligheten och att tydliggöra var kulturinstitutionerna finns.

Att byta ut skyltarna vid behov kommer att innebära att förändringen till stadens profil tar oöverstiglig tid. Önskvärt vore att kunna göra utbytet över 5 års period.

Automatisering av biblioteksverksamheten. De medelstora sorteringsverken i biblioteken på Kungsholmen, Östermalm och vid Medborgarplatsen behöver bytas ut. Det innebär 4-5 miljoner kr i kostnader. Det avtal som Stockholms stadsbibliotek har för utlåningsautomater går ut 2017. Då tillkommer investeringskostnader eller leasingkostnader som idag inte finns i budget då nuvarande automater är inköpta.

Biblioteksutveckling. Se stycket ovan under 3.1 drift.

Kulturskolan lokalplan pekar ut ett flertal områden som är angelägna för investeringsinsatser både i närtid och på längre sikt. Investeringar behövs för att hantera både underhåll och utveckling av det nuvarande lokalbeståndet. Det finns ett stort behov av löpande underhåll och ytskiktsrenovering i flera lokaler liksom anpassningar av akustik. En del äldre

teaterlokaler har olika typer av arbetsmiljöproblem. Lås och larm behöver förnyas liksom passersystem till alla lokaler vilket också skulle möjliggöra en mer flexibel användning av lokalerna så att delar av lokalerna kan avdelas för uthyrning.

Det finns ett eftersatt behov av att investera i nya musikinstrument. En del av instrumentparken börjar bli helt uttjänt och dessutom behövs upprustning/komplettering av instrument till musikstudios och specialinstrument till resurscentrets musikundervisning för elever med funktionsnedsättning. Det finns också behov av gemensamma standardhöjande insatser på några områden. Standarden på musikinstrument behöver förbättras i Kulturskolans egna lokaler och en del skollokaler. Bl a underhåll och renovering av akustiska pianon och investeringar i slagverk, elgitarrer, elbasar m.m. I teaterlokalerna behövs en gemensam standard för ljusbord och ljudanläggningar så att tekniker kan arbeta i de olika lokalerna och ändå vara väl förtrogna med utrustningen. I flera av danssalarna behövs nya golv. Att etablera nya ämnen inom t.ex. bild och media och DJ-verksamhet kan också innebära behov av nyanskaffning av utrustning.

Det finns också ett behov av att ge Kulturskolans lokaler en mera enhetlig utformning, en igenkänningsfaktor som gör att man som besökare vet att "nu är jag i en av Kulturskolans lokaler".

3.3 Betydande projekt som inte är investeringar

Kulturförvaltningen står inför stora till- och ombyggnadsprojekt, Liljevalchs, Medborgarplatsen, Stadsbiblioteket/Asplundhuset och Stadsmuseet. Investeringarna i de förhyrda fastigheterna genomförs av fastighetsägaren mot reglering av hyresnivån. Ombyggnationerna kommer att innebära ökade driftkostnader och förvaltningen behöver investera i verksamhetsanpassningar vilket innebär ökade kapitalkostnader.

Utbyggnad av Liljevalchs konsthall

Sedan 2011 pågår, tillsammans med fastighetskontoret, ett utredningsarbete gällande förutsättningarna för en utbyggnad av Liljevalchs konsthall med ett nytt konstannex i anslutning. Fastighetens byggnader, konsthallen och restaurang Blå Porten, har ett stort underhållsbehov och konsthallens planlösning, logistik, klimatanläggning och säkerhetssystem är inte heller optimal för dagens utställningsverksamhet. Syftet med projektet är att rusta upp och grundförstärka den befintliga konsthallen och restaurangen samt att bygga till konsthallen för att lösa anläggningens predikament. Inriktningsbeslut är taget och projektering pågår. Ett genomförandebeslut planeras till maj 2015 med precisering av kostnader. Projektet (om- och tillbyggnad) avslutas preliminärt i maj 2017. I fastighetsnämndens budget har investeringsmedel för utredning samt en ram för projektering och genomförande avsatts. För att finansiera driftkostnaden för den utökade verksamheten behöver Liljevalchs ett ökat anslag till sin årliga driftbudget från 2017.

Genom en utbyggnad av konsthallen beräknas besökarna öka till ca 200 000 jämfört med dagens ca 100 000.

För drygt 100 år sedan ritade husets arkitekt, Carl Bergsten, möbler till Liljevalchs – och i enlighet med denna tradition ser Liljevalchs över möjligheten att låta rita basmöbler för tillbyggnaden dvs. möblera shop, café, konferensrum och ta fram en stapelbar sittmöbel för publika utrymmen. Därtill vill Liljevalchs säkra projektet konstnärligt genom krav på rätt

ljusarmatur i den nya konsthallen.

För Liljevalchs/Stockholm konst har förvaltningen angett ett budgetförslag som inrymmer en skiss för ny organisation från och med 2017. Under om-tillbyggnadsperioden september 2016 - april 2017 sitter nuvarande personal kvar i huset men också i tillfälliga lokaler.

Verksamheten pågår oförtrutet med utställningar ”på stan” bland annat Vårsalongen 2016 och 2017 i samarbete med AMF (AMF Pensionsförsäkring AB) och projekt i Stockholm konsts egen regi. Den nuvarande budgetramen bör kvarstå under ombyggnaden; speciellt eftersom Liljevalchs/Stockholm konst avser fortsätta sin verksamhet, samt att höjd måste tas för anskaffning av inventarier och externt utställningsljus etc i samband med om- och nybyggnationen.

Stadsbiblioteket

Utredningen om renovering och utveckling av Stadsbiblioteket inklusive Internationella biblioteket, tog rejäl fart under 2014 och fortsätter under 2015. Fastigheten är i mycket stort behov av renovering. Dessutom behöver lokalerna anpassas för att där ska kunna bedrivas en samtida och framtida biblioteksverksamhet. Verksamheten i Stadsbiblioteket och Internationella biblioteket (IB) skall integreras till ett bibliotek som speglar och möter det mångkulturella och mångspråkiga Stockholm. I förarbetet deltar också barn och unga för att biblioteket ska vara anpassat till deras behov. Underlaget för ett inriktningsbeslut föreläggs fastighets- och kulturnämnderna under 2015. I Tjänsteutlåtandet kommer beräknade kostnader att presenteras. Vid ett klartecken fortsätter projektet med sikte på genomförandebeslut ett år senare, våren 2016. De stora investeringarna i form av inredning och teknikinstallationer kommer enligt nuvarande tidplan först under 2019.

Under slutet av 2017 samt 2018 och 2019 kommer hela eller delar av Stadsbiblioteket och internationella biblioteket att behöva evakueras, samtidigt som delar av biblioteksverksamheten hålls öppen och tillgänglig för allmänheten.

Medborgarhuset

Sedan 2011 har ett förvaltningsövergripande arbete pågått kring utveckling av det idag 75-åriga Medborgarhuset på Södermalm. Ett övergripande mål för arbetet är att skapa ett förnyat Medborgarhus som under kommande decennier med lokaler och verksamhet stödjer byggnadens ursprungliga syfte; kropp, själ och bildning.

Under februari fattades i tre nämnder ett inriktningsbeslut och det till våren planerade genomförandebeslutet i kultur- fastighets- och idrottsnämnderna om en genomgripande renovering och upprustning av Medborgarhuset kommer att ge ett mer fullödigt underlag för både investeringsbehov och driftskostnadskonsekvenser.

Redan nu kan sägas att de ekonomiska satsningar som krävs för att genomföra projektet bedöms vara så stora att det krävs nya medel. Förutom en ökad självkostnadshyra för investeringen handlar det om hyresgästspecifika investeringar i teknik, bokhyllor, möbler och andra inventarier, personalkostnader för projektledning, projektarbete samt kostnader för expertstöd som inredningsarkitekt.

Beräkningar av kostnaderna redovisas i kommande genomförandebeslut.

Utifrån gällande tidplan, med invigning av ett renoverat Medborgarhus sommaren 2018, beräknas investeringsbehoven falla ut med början år 2017, medan den ökade hyreskostnaden

får full årseffekt först år 2019.

Evakuering av lokalerna måste i sin helhet ske senast våren 2016.

4 Övriga redovisningar

Taxor och avgifter

Kommunfullmäktige beslutar om taxor och avgifter för kulturskoleverksamhet. Ett särskilt tjänsteutlåtande med förslag på ändrade avgifter för kulturskoleverksamhet för höstterminen 2015 läggs fram i kulturnämnden 2015-04-07 för senare beslut i kommunfullmäktige. Förslag till regler och avgifter för Kulturskolans verksamhet från och med 2016-01-01 redovisas i Bilaga 4 till detta tjänsteutlåtande.

Förutsatt att förvaltningen övertar driftansvaret för Kungsträdgårdens scen behöver taxor och avgifter för upplåtelser och hyra av scenen att fastställas. Förslag till taxor och avgifter gällande upplåtelse av Kungsträdgården redovisas i Bilaga 3 till detta tjänsteutlåtande.

Ett Stockholm som håller samman

Ett arbete med genusbudgetering har påbörjats och förvaltningen deltar som en av fyra piloter som ska ta fram erfarenheter utifrån den statistik mm som vi har i dag inför att SLK tar fram en modell för 2016.

Könsuppdelad statistik förs inom samtliga förvaltningens avdelningar. Exempelvis följs könsfördelningen bland bibliotekets låntagare regelbundet upp och det finns underlag som visar att män och kvinnor använder bibliotek på delvis olika sätt. Bilden av män och kvinnors olika behov och önskemål behöver dock tydliggöras och analyseras som en aspekt att ta hänsyn till i verksamhetsutvecklingsarbetet för biblioteket.

5 Lokalförsörjningsplan

5.1 Inledning

Kulturnämnen ska genom Kulturförvaltningen skapa goda förutsättningar för både stadens institutioner och det fria kulturlivet, erbjuda kulturupplevelser av hög kvalitet som riktar sig till alla stockholmare och utveckla utbudet av kulturverksamhet för barn och ungdomar.

Kulturförvaltningen kommer att prioritera vissa områden under de närmaste åren såsom till exempel de så kallade växtplatserna Husby, Tensta, Bredäng, Skärholmen och Farsta. Utöver dessa ska följande områden förtätas; Norra Djurgårdsstaden (Gasverksområdet), Telefonplan, Årstafältet och Slakthusområdet. I dessa lägen behöver förvaltningen säkerställa att stadens kulturutbud utvecklas i takt med ökat bostadsutbud.

Några av Stockholms mest kända och publikdragande kulturinstitutioner är i behov av renoveringar, utbyggnad och anpassningar till de förutsättningar som det moderna Stockholm har. Därtill kommer en del planerade nyetableringar. Utöver detta ser staden över det egna beståndet av ateljéer, allmänna samlingslokaler och hemgårdar, både vad avser behov av renovering, anpassning och utveckling.

Vid ombyggnationer och renoveringar tas genomgående såväl miljömässiga hänsyn vad gäller energieffektiv belysning, fönster och ventilation som hänsyn till krav på tillgänglighet och säkerhet.

5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler

Kulturskolan har tagit fram en lokalplan för sina verksamheter som kommer fungera som ett stöd i arbetet att säkerställa att lokalresurserna används effektivt. Planen belyser olika faktorer som påverkar framtida lokalbehov samt kommer ge en långsiktig inriktning för lokalplaneringen inom kulturskolans verksamhet.

Såväl Biblioteks- och strukturplanen för utveckling av stadens bibliotek löper ut 2015. I samband med ny biblioteksplan tas även en ny strukturplan fram som ska belysa faktorer som påverkar framtida behov av bibliotekslokaler. Ett Stockholm som växer påverkar befolkningsstrukturen och det är viktigt att se över behoven generellt, vilka lokaler ska finnas och var ska de ligga, vilka är målgrupperna, behövs förstärkningar för några etc.

5.3 Kapacitetsbeskrivning

Kulturförvaltningens lokalinnehav omfattar ett hundratal lokaler varav flertalet avser bibliotek och lokaler avsedda för Kulturskolans verksamhet. Totalt rör det sig om cirka 75 000 kvm och en sammanlagd hyreskostnad på ca 110 mnkr per år. Utöver de förhyrda lokalerna bedrivs en omfattande verksamhet i skollokaler vilka Kulturskolan betalar hyra för men som inte omfattas av hyresavtal.

5.4 Förändringar i lokalbeståndet

Pågående och planerade stora lokalprojekt:

Stadsmuseet vid Slussen ska genomgå en större renovering och öka den publika ytan med 50 %. Ombyggnationen beräknas vara klar 2017. Museet är stängt under renoveringstiden och personalen evakuerad till Frihamnen.

Liljevalchs konsthall ska renoveras, grundförstärkas och byggas ut med 2 400 kvadratmeter. Genomförandebeslut fattas i mars 2015. Ombyggnationen beräknas vara klar i maj 2017.

Medborgarhuset på Södermalm byggs om och både bibliotekets och kulturskolans befintliga lokaler påverkas. En ökad samverkan mellan bibliotek, kulturskolan och andra aktörer i huset förväntas skapa positiva synergier. Genomförandebeslut planeras att fattas i juni 2015, byggstart hösten 2016 och ombyggnationen beräknas vara klar sensommaren 2018.

Stadsbiblioteket Odengatan ska genomgå en större renovering och modernisering som omfattar alla byggnaderna, det vill säga huvudbyggnaden, annexet och basarerna. Genomförandebeslut planeras att fattas i april 2016. Ombyggnationen beräknas vara klar i slutet av 2019.

Övriga lokalprojekt:

Ett särskilt ärende angående Kulturskolans lokalförsörjning redovisas nämnden på samma möte som treårsbudgeten behandlas och ett förslag till ny strukturplan för lokalerna inom biblioteksverksamheten kommer att tas fram för senare redovisning.

På fem års sikt behöver bibliotekslokalerna i Tensta, Rinkeby, Fruängen, Älvsjö och Skarpnäck renoveras och moderniseras. Även bibliotekslokalerna i Skärholmen och Brommaplan behöver anpassas och renoveras, eventuell flytt till bättre anpassade lokaler i

samma område utreds.

Att bygga lokaler för Kulturskolan är nödvändigt den kommande femårsperioden om verksamheten ska hålla samma nivå på utbud och tillgänglighet som idag. Vällingby centrum och Skärholmen är platser som kan komma i fråga för helt nya etableringar i områden där staden bygger många bostäder och befolkningen väntas öka.

Byggnaden som hyser kulturskolans verksamhet i Bromma planeras att rivas 2017 och en ny byggnad som kan hysa verksamheten beräknas stå klar för inflyttning 2019. Under byggtiden behövs ersättningslokaler för verksamheten.

Kulturskolans teaterlokaler i Högdalen, på Hägerstensåsen och på Östermalm behöver renoveras och anpassas. Kulturskolans lokal i Årsta behöver anpassas i en genomgripande renovering medan lokalerna i Bagarmossen, Bredäng, Farsta, Husby och Högdalen kräver renovering av mindre omfattning.

Nyetableringar för bibliotek och kulturskola i Norra Djurgårdsstaden utreds.

Det bedöms finnas behov av en lokal i anslutning till Kungsträdgården om kulturförvaltningen tar över ansvaret för den publika evenemangsverksamheten där.

I och med att området i och omkring Frihamnen förändras med byggnation för bostäder och annan verksamhet kommer kulturförvaltningen att på längre sikt behöva se över sitt utnyttjande av lokaler här. Det gäller såväl magasins- som kontorslokaler för Stadsmuseet.

5.5 Kostnadsutveckling

Förvaltningens framtidsanalys visar tydligt att en av kulturens största utmaningar är att lokalhyror och fastighetsrelaterade kostnader tar en allt större del av ramanslaget. Detta innebär att ekonomin för kulturellt utbud minskar löpande om inte kostnadsökningarna kan matchas med nya intäkter eller ökade anslag.

5.6 Effektiviseringsmöjligheter

En av förvaltningens strategier är att arbeta för att effektivisera lokalutnyttjandet. Det kan möjliggöras genom ett samutnyttjande av lokalytor både internt och med externa aktörer i syfte att uppnå positiva synergieffekter både verksamhetsmässigt och ur ekonomiskt hänseende. Ett bättre samarbete mellan stadens förvaltningar och bolag skulle kunna effektivisera lokalutnyttjandet.

5.7 Övrigt

När förvaltningarna flyttat från befintliga lokaler i innerstan till nya lokaler i ytterstaden kommer stora delar av den idag utplacerade konsten på förvaltningarna att lämnas igen. Sammanlagt medför detta att ca 1 510 konstverk skall återlämnas till Stadsmuseet under närmaste året/åren – måleri, reliefer, mosaiker, grafik och annan konst på pappersbas, textilier och skulpturer. Det är ca 11 % av det totala antalet utlånade konstverk idag. Eftersom det återlämnas fler konstverk än vad som efterfrågas är det redan platsbrist i magasinerna. Vid flyttningar till andra lokaler kan mycket av den konst som funnits på den gamla arbetsplatsen bli svår att placera på det nya stället eftersom färger, material, ljus och byggnadsstil ändras.